

Vriendenkring van het Noordzee-aquarium Oostende

(Bestemming)

Driemaandelijks tijdschrift - 1de trimester 1997 -nr 27
Afgiftekantoor Oostende 1

**In dit nummer : - Zevende ledenfeest - Videoavond -
- Week van de amateurkunst - Trofeeën - De oceaan als
voedselvoorzienaar - De kleuren van vissen - Tina -
- Prijs Culturele Raad - Nieuwe CD's - Zwemmende travestieten -**

De Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium Oostende werd gesticht op 1 juli 1990.

Lid van de Federatie der vrienden van de musea van België.

Adviserend lid van de Bond Beter Leefmilieu.

Lid van de Culturele Raad van Oostende.

Lid van de Milieuraad Oostende.

Lid van de Stichting Vlaams Erfgoed.

De vereniging telt op eind december 1996 : 800 leden.

Er zijn 8 bestuursleden.

De Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende is de schakel tussen het Stadsbestuur van Oostende, de visserij, de leden van de kring en het publiek. De werking is aldus op vier vlakken gericht:

1 Naar het Stadsbestuur door informatie en adviezen te verschaffen omtrent de noden en behoeften van het Aquarium. De vereniging werkt mee aan de verdere uitbouw en inrichting van het Aquarium door het verrijken van de verzamelingen, door het bekomen van schenkingen of giften in eigendom of bruikleen, door het aanschaffen ten behoeve van het Aquarium door middel van door de vereniging bijeen te brengen fondsen van voorwerpen met waarde voor het Aquarium.

2 Naar de visserij toe om de nodige contacten te leggen voor de aanbreng van levend zeebiologisch materiaal.

3 Naar de leden toe door het uitgeven van een driemaandijks tijdschrift en het uitwerken van een programma voor de leden: reisbezoeken, voordrachten, feesten enz.

4 Naar het publiek toe door het promoten van het Aquarium, door tentoonstellingen te organiseren, drukwerken uit te geven en in het algemeen alles doen wat van aard is om de publieke belangstelling voor het Noordzee-Aquarium te stimuleren.

De leden ontvangen het driemaandelijkse contactblad en genieten een korting van 50% op het toegangsgeld tot het Aquarium. Deze korting wordt toegestaan door het Stadsbestuur Oostende en dit op vertoon van de lidkaart Vriendenkring Noordzee-Aquarium.

U kan lid worden door overschrijving van een jaarlidgeld van 250 fr. op rekening 280-0706209-86 van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende. Een extra bijdrage van steunende leden is van harte welkom.

Een reeks adverteerders schenken onze vereniging hun vertrouwen en steunen aldus de werking. We danken ze van harte en bevelen ze allemaal warm aan.

Het Noordzee-Aquarium is gans het jaar geopend op alle week-ends en dagelijks van 1 april tot 30 september. Openingsuren: van 10 tot 12 en van 14 tot 18 uur.

Op aanvraag voor groepen en scholen zijn er rondleidingen met gids en vertoon van een informatiefilm op elke dag van het jaar.

Aanvraag daartoe dient gericht aan havenkapitein-directeur P. Vermandel Sluis Demey te 8400 Oostende tel. 059/32 16 69

Voor alle informatie Noordzee-Aquarium Visserskaai Oostende tel. 059/50 08 76

Uw lidmaatschap is de daadwerkelijke steun voor de vereniging. We danken U ervoor.

*Aan alle leden van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende
een gezond en voorspoedig nieuwjaar 1997 !*

1996 - Kardinaal Godfried Danneels zegt over het Dutroux-debacle en de witte oktobermars : «Nu hebben enkele kinderen, helaas door hun verschrikkelijke dood, gedaan wat kinderen altijd doen 's morgens : ze hebben hun ouders wakker gemaakt». Kinderen liggen ons het nauwst aan het hart.

En wat heeft het Noordzee-Aquarium met kinderen te maken ? Heel veel !... Meer dan twee derden van de bezoekers van het Aquarium zijn kinderen. Kinderen die op vandaag moeten opgevoed worden om te kunnen functioneren in de 21ste eeuw. Kinderen die naar de toekomstige eeuw meer dan ooit moeten gevormd worden tot milieubewuste burgers met eerbied voor de natuur.

Onze aarde bestaat in oppervlakte uit 71 % water en 29 % land.

In de toekomst zal de mens van de overbevolkte wereld veel meer dan vroeger aangewezen zijn om de alimentaire en niet-alimentaire rijkdommen van de oceanen uit te baten voor zijn welzijn.

Kennis bijbrengen over fauna en flora van de zee is een taak voor een moderne educatieve aquariuminstelling. Dat men daar bewust van is zien we hier en elders waar zeegerichte educatieve instellingen als paddestoelen uit de grond rijzen. Lange tijd heeft het Oostends Beleid ook geslapen en niets geïnvesteerd in een zeer belangrijk educatief en ook toeristisch gegeven wat het Aquarium toch is. Is er een réveil te bespeuren ?

De stadsbegroting 1997 voorziet een bedrag van 50 miljoen mits daarvan ong. 70 % van aangevraagde subsidies (Europese Unie en Provincie) ook toegestaan worden, want anders komt het project om het met een hedendaags woord te zeggen alweer in de doofpot, zoals dit al verscheidene jaren het geval is.

Thans dreigt ook nog een ander groots educatief project over de fysica van de aarde (wat ook belangrijk is) het educatief zeeproject aan de kant te schuiven. Budgetten zijn beperkt en wat zal er prioritair zijn?

Maar we zullen voortijveren met nog meer verbetering en rekenen daarbij op Uw daadwerkelijke steun en ook inzet. Met velen zijn we sterk en daarom doe ik een zeer warme oproep tot alle leden om trouw lid te blijven en tevens een inspanning te leveren om vrienden en kennissen ook als lid van de grote familie vrienden van het Noordzee-Aquarium bij te winnen. Wij zijn kinderen van de zee en zullen onze politieke ouders blijven wakker schudden.

Robert Coelus
Voorzitter

DE DIRKY BAND

De Dirky-Band is een veel gevraagd orkest voor feesten, reünies, gala's, bals enz. Het orkest werd gesticht door Dirk Boucquez, een man met grote muzikale begaafdheid, die in 1969 startte met op te treden voor het publiek als muzikale entertainer. In 1971 was hij al te zien in de showzaal van het Witte Paard te Oostende en de oudejaarsavondbals van toen waren de aanleiding voor Dirk om de hulp in te roepen van zijn vrienden. De Dirk-one-man-show werd de Dirky band, die van 1974 tot 1987 een contract tekende met de rederij Townsend om de Engelsen te amuseren. Intussen waren er ook optredens in de casino's van Oostende, Middelkerke en Blankenberge. Ze traden ook op te Brussel en vele keren in het Palace Hotel van Oostende.

Op het beroemde Oostendse «Bal du Rat Mort» zijn ze ieder jaar present en dat al voor de vijftiengste keer. Ze speelden tien keer het Bal van de Zeemacht en ook twintig keer het benefitbal dat rechter Opstaele organiseert ten voordele van het visserstehuis «De Bolle» en de verlaten kinderen.

Ook waren ze herhaaldelijk te gast om de bals van de Burgemeesters te Oostende, Bredene en Koksijde op te luisteren. Op zaterdag 22 maart 1997 brengen ze amusement op het zevende ledenfeest van het Noordzee-Aquarium. Met een orkest waarvan het palmares rijk gevuld is, is de ambiance dan ook verzekerd.

De Dirky-Band (Staanende van links naar rechts) Dirk-synthesiser, Cynthia-zangeres, Chris D.-tromboon, Ronny-drum, Chris P.-zanger en accordeon, Glenn-gitaar
(Zittende van links naar rechts) Norbert-saxofoon, klarinet en fluit, Chris B.-trompet, Norbert-sax en klarinet.

ZEVENDE FEEST VAN HET NOORDZEE-AQUARIUM OOSTENDE

Zaterdag 22 maart 1997 vanaf 20 uur in de
feestzaal van Huize Astrid te Oostende (Gentstraat naast de St.-Jozefskerk)
Alle leden, familie en vrienden van harte welkom op het zevende Aquariumfeest.

Menu

Aperitief van het huis met gevarieerde warme toasthapjes

***

BUFFET

Rundsgebraad of roastbeef in groententooi, Kippeboutjes met zuiderse vruchten, Gekruide varkensribbetjes, Rundstong in zoetzure saus, Paëlla met zeevruchten, Perziken met tonijnsla, Gegarneerde volle zalm op zijn mooist, Romige vissalade met dille en rivierkreeftjes, Salade- en groentenbar, diverse sausen, Aardappeltjes en stokbroodjes

***

DESSERT BUFFET

Soorten taartgebak, bavaois, fruitschaal, mousses van chocolade en aardbei

***

KOFFIEKRANS

Per persoon drie dranken naar keuze inbegrepen
(witte- rode- of roséwijn, biersoorten, limonades, waters)

FEESTPROGRAMMA

Toespraakje

Uitreiking van de trofeeën 1996 en de erecertificaten

Aquariumbal met het vijfhoekig orkest De DIRKY BAND

Deelnameprijs per persoon voor de feestmenu, de dranken
en het feestprogramma met de Dirky Band **1200 fr.**

Inschrijven van nu af door storting op rek. 280-0706209-86 van
Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende.

Gebruik eventueel daarvoor het in dit tijdschrift bijgevoegd
stortingsformulier met dan ook inkluis uw lidmaatschap 1997 (250 fr.)

Inschrijven en vooraf betalen kan ook bij de bestuursleden of in het
Aquarium en dit ten laatste tot 17 maart, maar bij post- of
bankoverschrijving ten laatste tot 15 maart.

LIDMAATSCHAP 1997

Zoals vorig jaar werd door het bestuur het lidmaatschapsgeld 1997 vastgesteld op 250 fr., alhoewel port- en drukwerkkosten ook alweer wat verhoogd zijn. In dit tijdschrift is een overschrijvingsformulier ingesloten om het lidgeld 1997 te vereffenen. Eveneens in het Aquarium of bij de bestuursleden kan men zijn jaarlijkse bijdrage voldoen.

Ieder lid ontvangt een lidmaatschapskaart en vier keer per jaar het driemaandelijks tijdschrift. Om portkosten te sparen wordt de lidmaatschapskaart niet afzonderlijk toegestuurd maar gevoegd bij volgend tijdschrift. Leden die een extra-financiële bijdrage leveren worden vanaf volgend tijdschrift in een afzonderlijke erelijst vermeld. We danken ze zeer oprecht want hun steun verruimt de werking van de Vriendenkring.

We rekenen alvast op Uw trouwheid als lid van de vereniging en danken U ervoor van ganser harte.

WEEK VAN DE AMATEURSKUNST

Deze week wordt in Vlaanderen georganiseerd van zaterdag 26 april 1997 tot en met zondag 4 mei 1997. Onze vereniging heeft vorig jaar deelgenomen aan de week van de amateurskunst met een tentoonstelling in het Aquarium van een zevental schilderijen van Belgische vissersvaartuigen.

Dit jaar plannen we een heuse maritieme amateurskunst tentoonstelling in de ruime hall en zaal van het administratief hoofgebouw van de vismijn Oostende.

Scheepsmodellen, marineschilderijen, pentekeningen, cartoons, boetseerwerk, schelpencreaties, enz.

We doen een oproep aan onze leden tot deelname die mogelijks van hun creatief werk met maritieme inslag willen tentoonstellen. Verkoop van werken in toegelaten.

Wie wil deelnemen laat het weten aan Eddy Eneman, gids-promotor van het Aquarium, Visserskaai te Oostende - tel. 059/23 62 37.

Privé-adres : St.-Jansstraat 58 - 8400 Oostende - tel. 059/50 20 95.

VIDEOFILMAYOND

Vrijdag 31 januari 1997 - aanvang 20 uur
 in de grote zaal van het Provinciaal Maritiem Instituut.
 Mercatorlaan 15 - 8400 Oostende

Oude en nieuwe films, overgezet op videobanden, worden er geprojecteerd op een groot zaalscherm.

EERSTE DEEL

1. Een stukje visserijgeschiedenis van de periode tussen de twee wereldoorlogen waarin de stoomtreilers nog te zien zijn alsook beugvisserij en haringvisserij.
2. Film samengesteld door de heer Vancoppenolle over de IJslandvisserij in 1956 met als titel **NOORD-NOORD-WEST**

PAUZE

(de bar is open)

TWEEDE DEEL

3. **O.154 «Wilmar»**
 Volledig verloop van de bouw van het schip op de scheepswerf Seghers te Oostende, de tewaterlating met de doop en de uitzonderlijke proefvaart met de vangst van een bom uit de tweede wereldoorlog.
4. Garnaalvisserij met Maurice, de paardevisser.

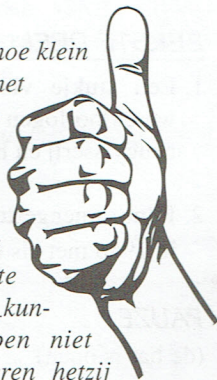
Na de succesrijke videofilmavonden van vorige jaren over het wel en wee van de visserij vroeger nu opnieuw een filmavond die georganiseerd wordt door de Vriendenkring Noordzee-Aquarium en de bond van oud-leerlingen en vrienden «John Bauwens».

Alle vrienden en belangstellenden van harte welkom.

TROFEEËN

Het Bestuur van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende heeft beslist om naar jaarlijkse traditie trofeeën en ertificaten toe te kennen aan schippers en bemanningen van vaartuigen alsook aan particulieren die gedurende het afgelopen jaar 1996 (periode van 15 december 1995 tot 15 december 1996) op een merkwaaardige manier zeebiologisch materiaal hebben aangebracht.

Vooreerst dient gezegd dat elke aanbreng of schenking «hoe klein of hoe groot ook» ten zeerste gewaardeerd wordt, want het betekent telkens een verrijking voor het aquariummuseum. We laten dan ook niet na dit te vermelden in ons tijdschrift en we danken van harte de milde en onbaat-zuchtige schenkers. Zonder de vrijwillige hulp van onze vissers en ook particulieren zou het Aquarium niet zo'n grote verscheidenheid van de Noordzee fauna aan de bezoekers kunnen voorstellen. Tijdens het afgelopen jaar hebben niet minder dan 22 vaartuigen en een tiental particulieren hetzij visvoer of levende zeedieren en uit zee opgeviste voorwerpen voor het Aquarium meegebracht.

Het zijn :

O.20 O.23 O.29 O.62 N.64 Z.96 O.100 O.101 O.148 O.152
O.154 Z.183 O.190 O.191 O.316 O.369 O.427 O.430
O.431 O.455 O.533 O.700

Aan alle reders, schippers en bemanningen van deze vaartuigen alsook aan de particulieren een zeer hartelijke dank en voor deze milde schenkers een driewerf HIP HIP HOERA.

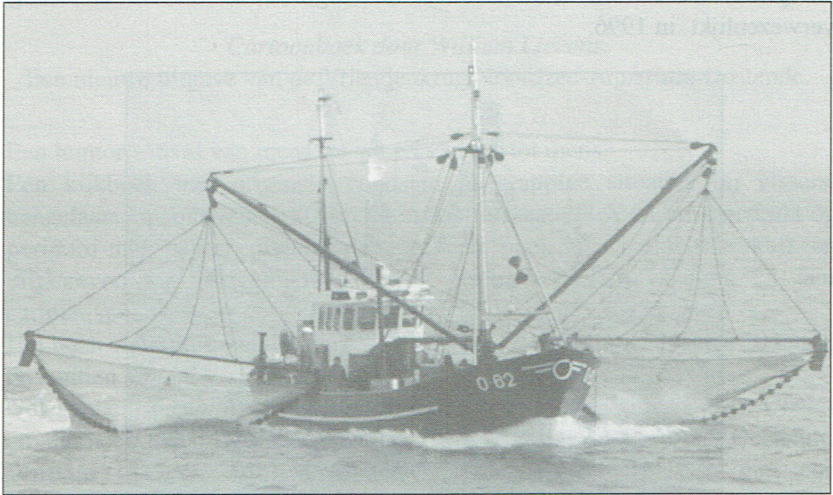
Aan drie gekroonde vaartuigen wordt voor het jaar 1996 een trofee toegekend.

TROFEE DE GOUDEN VIS 1996 voor de O.62 «DINI»

Schipper-reder Luc Bogaert

Bemanning Rau Marcel - Vercnocke Patrick

TROFEE DE ZILVEREN VIS voor de O.190 «Renilde»

Reder Desmit Lucien

Schipper Lachat Freddy

Bemanning Demey Daniel, Kooy Dirk

TROFEE DE BRONZEN VIS voor de O.23 «Geoffrey William»

Schipper-reder Devey François

Bemanning Laforce Danny Roland Vanhefte

De O.62, O.190 en O.23 hebben in volgorde de meeste aanbreng verwezenlijkt in 1996.

De trofeeën en de erezertificaten voor alle andere vaartuigen en particulieren die in 1996 onbaatzuchtige schenkingen deden aan het Aquarium zullen uitgereikt worden op zaterdag 22 maart tijdens het ledenfeest in de zaal Astrid, Gentstraat te Oostende.

Nog een idee voor leesgenot ...

NACHTEN OP ZEE

door Eddy Serie

- Een boek geschreven door een visser
- Een boeiende schets gegrepen uit het leven van één van onze Vlaamse kustvissers
- Echte verhalen en beleefde anekdotes tijdens nachtelijke visvangsten
- Een story van de na-oorlogse Belgische kustvisserij

Het boek is rijkelijk geïllustreerd met vele foto's en omvat een lopende tekst van 220 pagina's (15 x 23 cm). Het boek kan verkregen worden in het Noordzee-Aquarium Oostende of door storting van 500 frank + 80 frank portkosten op rekening 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende.

VISSENHUMOR

Cartoonboek door William Lievens.

Een nieuwe uitgave van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende.

Een humorfestival van mens tot vis en van vis tot mens.

Een kijkboek met originele vondsten in grappige situaties bij vissers, hengelaars en aquarianen. 100 cartoons op formaat (21 X 21 cm), gedrukt op perigord-mat papier, ingebonden tot een boek met gekleurde kaft en uitgegeven ter gelegenheid van de viering «William Lievens 25 jaar cartoonist».

Het boek werd officieel voorgesteld op vrijdag 29 november 1996 te 20 uur in de kantine van de Vismijn Oostende.

Gelegenheidstoespraken werden gehouden door de voorzitter Robert Coelus en de heer Geert Lambert, schepen van cultuur van de stad Oostende. William Lievens werd door het Gemeentebestuur bedacht met een omvangrijk boek over Oostende terwijl hij ook een tinnen schaal ontving vanwege de Vriendenkring Noordzee-Aquarium, ook mevrouw Lievens mocht een bloemenruiker ontvangen.

De cartoonist schonk op zijn beurt aan schepen Geert Lambert een ludieke pentekening over wijlen Dr. Kris Lambert, vader van de schepen. William Lievens verraste Robert Coelus met de originele tekening van de Ibisjongen Geert Nobels, tekening daterende van 1981 die verscheen in het boek

«De Ibisstory 1906-1981» waarvan R. Coelus de auteur was en W. Lievens de illustrator.

De meer dan honderd aanwezigen hadden een warm applaus voor William Lievens en werden dan vergast op een drink en vishapjes.

Daarna hebben zeer velen van de voorintekenaars in het rijtje aangeschoven naar het tafeltje toe waar William telkens hun bestelde boeken voorzag van een persoonlijk cartoontje.

Het boek kan aangekocht worden in de Noordzee-Aquarium tegen de prijs van 400 fr. Tevens kan het boek besteld worden door overschrijving op rekening nr. 280-0706209-86 van Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende tegen de prijs van 400 fr. + 70 fr. portkosten (vanaf 2 exemplaren en meer totale portkosten 100 fr.)

De eventuele opbrengst van het cartoonboek zal besteed worden aan de verbetering van de zeefaunacollectie van het Stedelijk Noordzee-Aquarium te Oostende. Aankoop van het boek betekent dus ook steun voor het Aquarium.

Het boek is tevens een ideaal geschenk want je kan er mee pret en een lach bezorgen aan je vrienden.

Aan alle vrienden van het Noordzee-Aquarium doen we een warme oproep om het boek aan te schaffen.

We danken U voor uw zeer gewaardeerde sympathie en steun.

Uit het cartoonboek van William Lievens

DE OCEAAN ALS VOEDSELVOORZIENER

Wil men zicht krijgen op de vraag of de visvoorraden in de oceanen de honger uit de wereld zouden kunnen helpen (bijvoorbeeld door op grotere schaal te vissen dan actueel het geval is), dan moet men eerst een beeld hebben van de voedselketen onder water. De mens staat als consument aan de top van deze voedselpiramide.

DE VOEDSELKETEN

Basis van elke voedselpiramide, zowel op land als op zee, zijn plantaardige organismen; Door middel van fotosynthese slagen zij erin suikers en eiwitten te produceren die als «grondstof» en energiebron dienst doen voor alle andere levende organismen op aarde. Bij dit proces is zonlicht nodig, een omstandigheid die bij de mogelijkheid van leven onder water in overweging moet worden genomen. De diepte die het zonlicht kan bereiken, hangt af van het bezinksel in het water, maar in volle zee kan tot op een diepte van 600 meter het zonlicht flauw doordringen. Planten kunnen echter slechts leven in de bovenste 30 meter, waarin voldoende licht aanwezig is voor de fotosynthese. De bovenste lagen bevatten een reusachtige hoeveelheid microscopisch kleine planten. Dit plantaardig plankton wordt gegeten door het dierlijk plankton dat dan weer het voedsel vormt voor de vissen. Als deze dieren sterven, zinken de stoffelijke resten naar de bodem, waar ze het voedsel worden van het benthos (benthale vissen en weekdieren). In de zee bestaan er meerdere voedselketens, waarvan sommige bij onszelf eindigen, met name als we vis eten.

HET POTENTIEEL VAN DE OCEAAN

Het plantaardige plankton wordt wel eens «de weilanden van de zee» genoemd. Welnu, deze zijn veel rijker en weelderiger dan welke ook op het land. Een zeeoppervlakte kan een grotere hoeveelheid planten produceren als dezelfde oppervlakte in een tropisch woud. Dit in theorie schier oneindig potentieel van de oceanen als voedselleverancier voor de mens kent echter enkele belangrijke beperkingen.

Vooreerst is het zo dat de verspreiding van het plankton (waarvan de verspreiding van de vis afhankelijk is) in de praktijk niet overal even groot is. Paradoxaal genoeg is dit het geval in tropische streken waar het warme oppervlaktewater zich niet met het water van de koudere, dieper liggende lagen vermengt. Dit betekent dat voedselstoffen, die naar de bodem zinken, niet vervangen worden; Dit betekent eveneens dat in een groot gedeelte van de wereldzee bijna geen leven voorkomt, namelijk op volle zee waar de oceaan te diep is opdat deze stoffen vanop de bodem terug naar de bovenste

30 meter zouden kunnen getransporteerd (opgewoeld) worden. Het zijn de wateren in de gematigde gebieden met eerder geringe diepte waar zich de grootste plankton- en dus ook visconcentraties worden. Het feit dat er in de Noordzee een voortdurende vermenging van de wateren is en een overvloed aan uit rivieren afkomstig materiaal, maakt de Noordzee tot één der rijkste visgronden ter wereld. Anderzijds is de visrijkdom voor de kust van Egypte, die vroeger aanzienlijk was, verdwenen doordat de afdammingen van de Nijl de toevoer van materiaal naar zee hebben afgesneden. We onthouden wat dit eerste punt betreft dat het schier oneindige potentieel der oceanen slecht op relatief geringe plaatsen ten volle wordt gerealiseerd : zonlicht en voedingsstoffen zijn niet overal voldoende aanwezig.

Ten tweede is het zo dat er in op wereldschaal in één jaar een gemiddelde visopbrengst is van 100 miljoen ton. Als we het huidige voedseltekort zouden willen wegwerken zouden we die produktie op zijn minst moeten verdrievoudigen. Toch is algemeen geweten dat er reeds nu in bepaalde streken overbevissing is, zodat de visbestanden er soms geheel of gedeeltelijk verdwijnen. Visstations, waarbij men de natuur helpt door de voorwaarden te optimaliseren voor de visproduktie, kunnen slechts minimaal een oplossing zijn. Actueel is het zelfs zo dat de praktijk waarbij men voedsel voor de gekweekte vissen elders op zee weghaalt er soms toe leidt dat men de natuurlijke visbestanden hun voedsel alzo ontnemt.

Een andere factor in de problematiek van het voedselpotentieel is echter belangrijker. Het is namelijk zo dat de mens slechts enkele soorten vis van de meer dan 20.000 soorten eet. In Afrika moet er op dit gebied een mentaliteitswijziging komen, wil men de mogelijkheid van de zee als leverancier van eiwitten benutten. De mentaliteit in het Verre Oosten kan op dit gebied als voorbeeld dienen. Slechts een klein percentage van de visvangsten wordt er niet verwerkt tot eetbare producten.

Als meestal onbekende, maar zeer belangrijke factor in de problematiek geldt het volgende. Een groot gedeelte van de visvangst wordt gebruikt om als voedsel voor andere vissen (visstations) of als veevoerders te dienen. Hierbij geldt dat de consumenten in rijkere landen liever bepaalde soorten vis (bijvoorbeeld zalm) en vlees eten dan de oorspronkelijk gevangen soorten die dus tot meel verwerkt worden.

Het is de overtuiging van alle specialisten dat wil men gebruik maken van de capaciteit van de oceaan als leverancier van eiwitten voor de mens om een oplossing te zoeken voor het hongerprobleem in de wereld, men aan hoger beschreven praktijk iets zal moeten veranderen; het is namelijk zo dat er bij

de omzetting van vismeel naar dierlijk vlees of andere vissoorten een enorm verlies aan eiwitten optreedt; Voor de produktie van 1 ton vis zijn er ongeveer 1000 ton plankton nodig. Bij elke stap die men hoger zet op de voedselpiramide treedt ook een - weliswaar geringer - verlies op (rendement 10 à 15%). We zullen dus onze gewoonte om als consument eerder vleessoorten te kopen dan de oorspronkelijke gevangen vissoorten enigszins moeten wijzigen. Wat de consumptie van bijvoorbeeld zeevieren en bepaalde vissoorten betreft hebben technische innovaties ervoor gezorgd datdit proces reeds op gang is gekomen. Zo worden allerlei soorten algen inderdaad (meestal zonder het feit dat wij als consument daarvan bewust zijn) reeds op grote schaal verwerkt in de levensmiddelen. Deze innovaties, gekoppeld aan een bewustwordingsproces op basis van wetenschappelijke gegevens, moet geïntensiveerd worden wil men sneller tot een resultaat komen in de bestrijding van de honger in de wereld. Door verschillende programma's van ondersteuning van wetenschappelijke projecten en bewustmakingscampagnes probeert Unesco hieraan een bijdrage te leveren.

Michel Lanssens
Unesco-vormingscentrum Koksijde

GEEN VISJE MAG VERLOREN GAAN

IN DE MAAND DECEMBER '96 WERDEN DE PROJECTEN VAN ECOSOL VOORGESTELD AAN DE PERS.

De vzw Ecosol werd gesticht onder impuls van de Oostendse Dr. Reginald Moreels, staatssecretaris voor ontwikkelingssamenwerking. Laaggeschoolde langdurige werklozen weer in het arbeidscircuit brengen en kansarmen helpen behoren tot de doelstellingen van de sociale economie. Eén van de voorgestelde projecten is visverwerking. In verband met het voorgaande artikel van Michel Lanssens over de «Oceaan als voedselvoorziening» met de problemen daarbij, is het project visverwerking een plaatselijk antwoord dat ook volledig past in de slogan van Ecosol «Een betere wereldeconomie begint op het tijdstip en de plaats waarop U nu zich bevindt».

Niet alle vis die in de vismijnen van Oostende, Zeebrugge en Nieuwpoort aan kopers wordt aangeboden wordt ook verkocht. voor vele soorten is er een minimumprijs per kg. vastgesteld en wanneer die prijs niet wordt gehaald in de mijnafslag wordt de vis opgevangen door de Rederscentrale.

Alhoewel die vis normaal geschikt is voor menselijke consumptie gaat die opvangvis naar de vismeelfabriek. Die opvangvis kan wel eventueel bedeed worden aan organisaties met een erkend sociaal karakter, maar om praktische redenen wordt er weinig gebruik van gemaakt, de vis moet afgehaald, schoon gemaakt, eventueel gefileerd enz.

Het project 'visverwerking' van Ecosol wil daaraan iets doen.

Een groepje laaggeschoolden zouden de opvangvis kunnen verwerken (vb. schoonmaken, fileren, zouten, marinieren, verpakken, diepvriezen, enz.) en daarna zou de vis kunnen te goed komen aan sociale instellingen. Dit gegeven zal verder onderzocht worden en uitgewerkt in het kader van de sociaal-economische projecten.

Foto Eddy Eneman

Een zeldzame snapshot!

Het zeilschip «De Mercator» en de ferry «Prins Philip»

«De laatste der Moahikanen» Snapt U het plaatje?

TINA EN DE VISJES UIT DE ZEE

Tina Lava is een dertienjarig meisje van Bredene dat schoolloopt in het O.L.Vrouw College te Oostende alwaar ze de lessen volgt van de eerste latijnse. Na een bezoek met de klas aan het Aquarium werd de opdracht gegeven een verslagje als huiswerk neer te pennen. Tina deed dit uitvoerig in een zevental geschreven bladzijden van A4 formaat met illustraties er nog bovenop van vele vissen.

Ze kreeg dan ook een 10 op 10 van de leerkracht en de appreciatie «schitterend verslag». We publiceren graag een drietal markante deeltjes uit dit verslag :

1. Zo, op de vijfde exploratieles zijn we naar het Noordzee-Aquarium geweest... Het Noordzee-Aquarium ? Ewel, daar waar vroeger de garnaalmijn, in de volksmond 'het gernooskot' was, is nu omgebouwd tot aquarium. Op de Visserskaai te Oostende. Tussen haakjes : «Het Noordzee-Aquarium heeft ook een eigen vriendenkring (mijn papa en mama zijn daarvan lid) Je kan reeds lid worden door een jaarlidgeld neer te tellen van 250 fr. Dus....
2. De Pladijs in het Engels Plaice. Het is een platvis. Het Landbouw-Economisch Instituut heeft uitgewezen dat de Belg jaarlijks zo'n 250 gr. pladijs naar binnen werkt. «Weinig» zal u terecht opmerken. Inderdaad, pladijs wordt in onze keuken nog steeds veel als minderwaardig beschouwd. Jammer want het is een zéér lekkere vis en vooral... goedkoop. De voedingswaarde per 100 gr. = 345 kj (energie).
3. De Rog. Let op ! Hij is misschien wel plat, toch is het geen platvis. Maar wel een kraakbeenvis. Hij heeft roze 'vlerken'. Tijdens de middeleeuwen maakte men handschoenen van zachte roggevellen. De pijlstaartrog. Met deze vis is het opletten geblazen. Hij heeft namelijk een dodelijke (zoals naam al zegt) 'pijl' op zijn staart. Er zijn al meerdere dodelijke gevallen bekend, o.a. een Bruggeling. Vier dagen nadat de rog hem geprikt had, was de arme man al overleden.

Op deze manier heeft Tina een vijftiental zeedieren beschreven die ze in het aquarium gezien had. Zo, Beste Tina, de vrienden van het Noordzee-Aquarium zijn zeer blij met je prachtig verslag en wensen je alle verdere succes toe in je studies en misschien word je later wel een lieve mevrouw met een grote liefde voor alles wat met dat leven in de zee te maken heeft en is er voor jou daardoor ook een taak weggelegd. Wie weet .....

PRIJS CULTURELE RAAD OOSTENDE 1996

Jaarlijks mogen de leden of verenigingen die lid zijn van de Culturele Raad Oostende kandidaten voorstellen voor deze prijs.

Tot onze grote verrassing werd naast vijf andere kandidaturen ook de Vriendenkring Noordzee-Aquarium voorgesteld voor de prijs Culturele raad 1996 door Mevrouw Anita Desport van de vereniging «De Vliegende Klepel» en dit in volgende bewoordingen :

Geachte leden van de Culturele Raad,

Oostende is «Stad aan zee». Dit houdt in dat bij een groot gedeelte van onze bevolking rechtstreeks of onrechtstreeks de zee een grote rol speelt in het dagelijkse leven.

Ondanks dit feit staat in Oostende de, bijna lege pot met «Maritieme Cultuur» op een héél laag pitje te sudderen. Op deze regel maakt de Vriendenkring van het Noordzee-Aquarium een grote uitzondering.

Deze vereniging telt honderden Oostendenaars in haar rangen die zich allemaal op één of andere manier inzetten voor het maritieme gebeuren in hun «Stad aan zee».

Van financiële steun van leden tot het binnenbrengen van zeedieren en vers zeewater door visserslui, over fijnmalen van eten voor de aquariumbewoners tot het beheer van een kleine bibliotheek, van het ineensteken van een degelijk ledenblad tot het zich onverdroten inzetten voor meer maritieme cultuur in onze stad, allen dragen zij reeds jaren vrijwillig hun steentje bij. Als deze vereniging de begeerde prijs toegewezen krijgt, dan worden honderden ijverige Oostendenaars rechtstreeks in een meer dan welverdiende hulde betrokken en betekent dit voor hen een stimulans om toch de moed nog niet op te geven in hun gevecht tegen de bierkaai. Waarvoor mijn dank.

Anita Desport.

Op 5 december 1996 kwam de Culturele Raad in algemene vergadering bijeen en waren er 50 stemgerechtigden om te beslissen aan wie de prijs Culturele Raad Oostende 1996 zou uitgereikt worden.

Hierbij de kandidatenlijst en het aantal stemmen :

1. De heer Pierre Claes, voorzitter van de Peperbusse-Sociëteit voorgesteld door de gidsenkring «Lange Nelle» (7 stemmen)
2. De heemkundige kring «De Plate» voorgesteld door de Volkshogeschool Oostende (12 stemmen)

3. De heer Norbert Hostyn, conservator van de stedelijke musea, voorgesteld door Antoon Catteeuw, bureaulid C.R.O. (7 stemmen)
4. De heer Iwein Scheer, stichter van de Paulusfeesten, voorgesteld door de raad van beheer van de heemkring «De Plate» (3 stemmen)
5. De Peperbusse-Sociëteit, voorgesteld door de raad van beheer van de heemkring «De Plate» (3 stemmen)
6. De Vriendenkring Noordzee-Aquarium Oostende, voorgesteld door Mevrouw Anita Desport van de vereniging «De Vliegende Klepel» (8 stemmen)

Er waren ook nog 3 blanco-stemmen.

Een hartelijke proficiat aan de Heemkring «De Plate» die met klank de prijs Culturele Raad Oostende 1996 behaalde.

Tevens onze dank aan Mevrouw Anita Desport voor de mooie voorstelling van onze vereniging die als derde uit de bus kwam.

De prijs wordt uitgereikt op 17 januari 1997 in de Alice Freyzaal van het Stadhuis te 20 uur.

Van 20 oktober tot 26 oktober deelname van het Noordzee-Aquarium aan de
VLAAMSE WETENSCHAPSWEEK

VERTELLINGSJE op z'n Ostends d'Ostendsche Zeimeirminne

Ostends is ein stad van angespoelden, moar de deeze kommen uut 't binnenland, boertjes die ein groenselwinkel begunnen, of beinhowwers. Andere die nie weeten van waffoor hoe dan ze piellen kunnen maaken, oeden van daagen die hulder lasten oasem kommen uitbloazen en nog zoeveelen die vergeeten datter in Oostende gein werk is. Juuste moar den Osee-immewee, 't hospitaal, d'oede mannenhuuzen, de dokteurs en de liekbidders hebben nog te doen. De Zeimacht is ol lange weg, zelfs achter da Piers beloofde dan ze Oostende nooit goengen verloaten. 't Is nuu 't zelfste liedje met de moale en Vandelannotte goat moeten eintwadde anders vienden voe te beloven os 't kiezieng eis. Oster eintwoar eintwadde seriejeus anspoelt, is dadde osan an de kanten van Koksiede gelijk wollevischen, zeihoenden en andere diengen woar dan ze van verre kommen noartoe kieken. Oster in Ostende wat anders anspoelt dan de geweune kalandiesje, weeten ze der gein weg mee. Gelijk met die meimeirminne. 't Was op de tied dat de monookienie nog nie gepermeitteird was op 't strange. Twei poliesjes die langs 't klein strange op zoek woaren achter dieven, moordenaors en ander schorremorrie zaagen doar ein geheilen hoop volk.

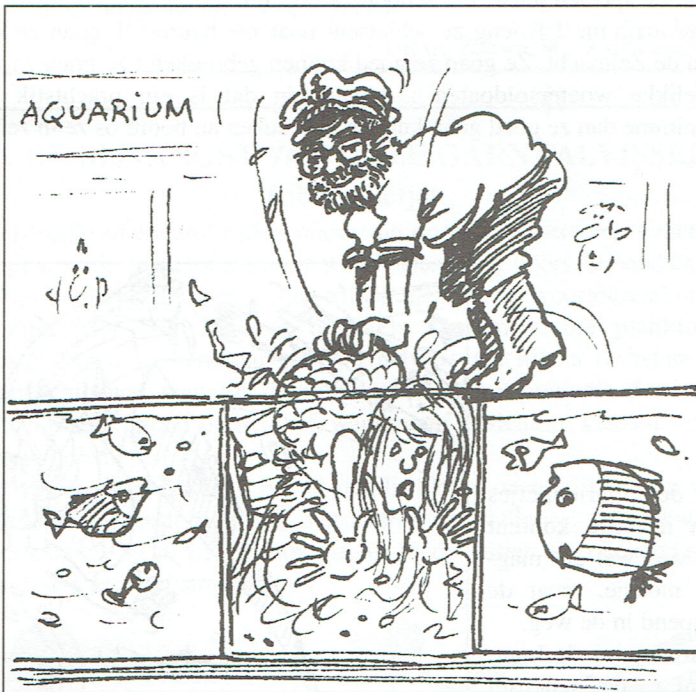
Poliesjes zien stief kuuriejeus en somtientsent ambetant, gelijk os je verkeird gearkeird stoat of os je op stroaete of in de struuksjes en de blommen doet

wat dan de hoenden ooverolsten maggen doen in Ostende. En wa zaagen uuze poliesjes op 't kleine strange liggen ?

Ein zeimeirminne, ein echte en tonne nog zoender soetjein an ?
-Wa doe je gie hier in je blooten, dat is verbooden. Da kiend verstoend verzeekers gein vlamsch en de polisje vroeg klapje misschien fransch ? of iengelsch of duutsch of sjie-neesch ?

Gein antwoord en ze
 moste mee noar de buroo.
 - Wat heb je doar me ?
 vroeg de kommesoaris.
 - Me weetten 't zelve nie.
 Me hebben heur in vuuf
 taalen angesprooken, ze
 verstoet uus nie, 't moet
 vezeekersten ein vriede
 zien.

- 'k Peizen eir dat dadde eidn zeimeirminne is. Je zoeter best mee noar 't
 akwaariejuum goan, Meister Koelus goat kontent zien. En de poliesjes weg
 met hunder vangste.

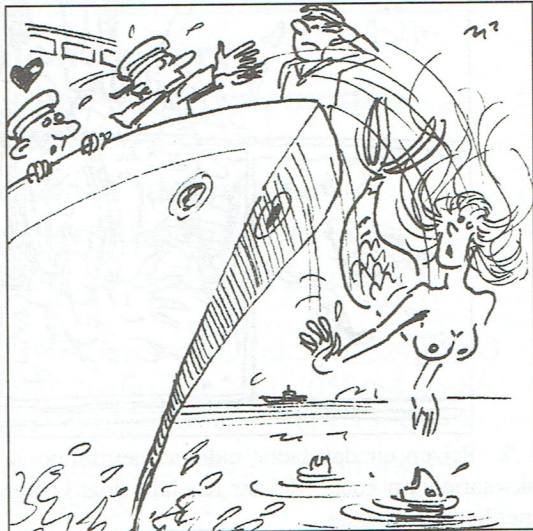
's Anderdags zien de twee poliesjes in de Kapellestroate met hunder vangste, ze hadden veele bekieks gelijk of da je kunt peizen. Moar de kommesoaries had het ook in 't snotje en je goeng ter noar toe;

- Wat hemme nuu 'k hebben julder pertangs gezeid da je der mee noar 't akwaariejuum moste.

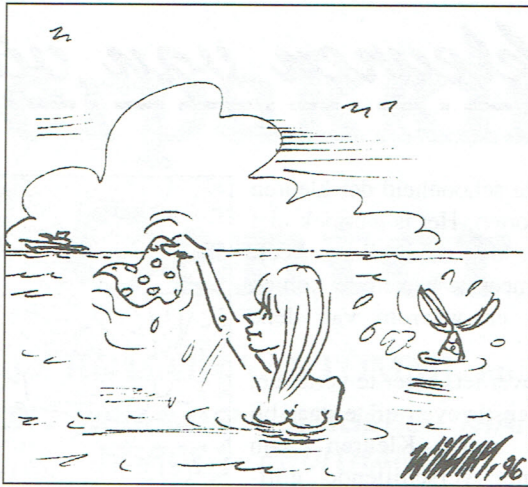
- Me hebben dadde gister gedoan, meneire de kommesoaries. Me goan der vandaage mee noar de

sienema. Ze speelen juuste ein schoone siksfielm.

- Jamoar azoo nie ! Brieng ze sebietsent noar me buuroo 'k goan ze kadoo doen an de Zeimacht. Ze goan ze goed kunnen gebruiken : ze braagen juuste vrouwelikke watersoldoaten : damars en dat is ein prachtstik : ein damarmimme dan ze goed goan kunnen gebruiken an boord os ze in zei zien.

Moar de mariennetjes woaren der nie kontent van, 't was wel ein magniefiek moksje, moar de steirt stoend in de weg. En doarmee zei de kommandant : da schepsel moet hier van me schip, 't is ein mollefiet, me goan ze oover boord smieten.

Zoo gezeid zoo gedoan en voer ein keir datter in Ostende eintwadde van roars anspelde, wierd ze weere in zei gekiept van woar da ze gekommen was en me hebben zo noojs nie meir weere gezien.

Uit de Zeewacht. Door Lange TJES

IN DE BIJVANGST VAN ONZE GARNAALVISSERS

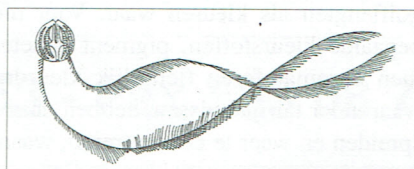
Ribkwalletjes

Het zeedruifje of *Pleurobrachia pileus* die door de vissers een gallebollejte wordt genoemd, wordt tot 3 cm groot en is glasachtig doorschijnend en ovaalbol. Over het lichaam lopen 8 rijen trilhaarplaatjes, die voortdurend in beweging zijn. Met zijn 2 lange tentakels worden kleine planktonische diertjes genomen o.a. haringlarven. Op zijn beurt staat hij o.a. op het menu van een andere ribkwal, namelijk de mijterkwal of *Beroë cucumis*, deze kan een prooi aan die 2 x groter is zichzelf, want mond en lichaam kunnen ver opengesperd worden.

Ook de slanke mijterkwal of *Beroë gracilis* kan in onze kustwateren worden aangetroffen en voedt zich ook met andere ribkwalletjes. De ribkwalletjes staan ook op het menu van de snotdolf, die bij de vissers beter bekend is onder de naam «strontvis of strontvreter».

Mijterkwal

Zeedruif

De kleuren van vissen

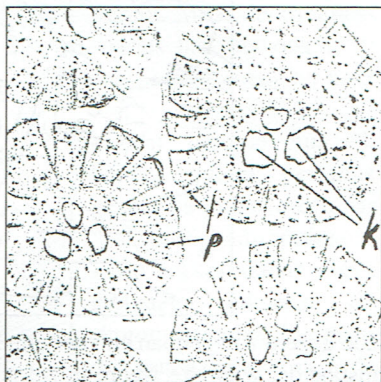
KLEUREN

Opvallend is de schoonheid der kleuren van vele vissoorten; Het is dan ook niet verwonderlijk, dat men allang heeft getracht iets meer te weten te komen over het hoe en waarom van deze kleuren.

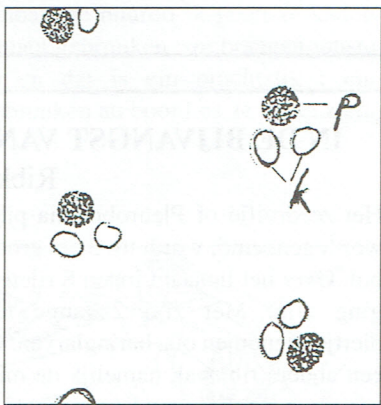
Alvorens hierover iets meer te vertellen, is het echter dienstig even stil te staan bij de kleuren zelf. Kleuren zijn lichtstralen met verschillende golflengten. Afhankelijk van de golflengte van de lichtstraal nemen we dus een bepaalde kleur waar. Het witte licht, zoals het zonlicht is een mengsel. Om kleuren te kunnen uiteennemen, moet het witte licht eerst uiteenvallen. Dit gebeurt op twee manieren.

De eerste methode is de breking van de lichtstralen. Iedereen kent de regenboog, het gevolg van lichtbreking door het vallende water. De slijmhuud, een los samenhangend weefsel over de schubben dat door een heel dun vliesje tegen afspoeling wordt beschermd, breekt bij sommige vissoorten de lichtstralen. Deze kleuren, iriserende of structuurkleuren genaamd, verdwijnen uiteraard spoedig na de dood.

De andere methode is de absorptie van golflengten. Men neemt dan niet de vastgehouden, maar teruggekaatste golflengten als kleuren waar. Voor die absorptie bevatten sommige cellen bepaalde kleurstoffen, pigment geheten. De pigmentmakende cellen noemt men chromatoforen (letterlijk kleurdragers). Bij verschillende diersoorten, waaronder talrijke vissen, hebben deze cellen de mogelijkheid het pigment te spreiden en weer te concentreren, waardoor respectievelijk donkeren en lichte schakeringen van de kleur worden verkregen. Zie afbeelding 1 a. en b.

a

b

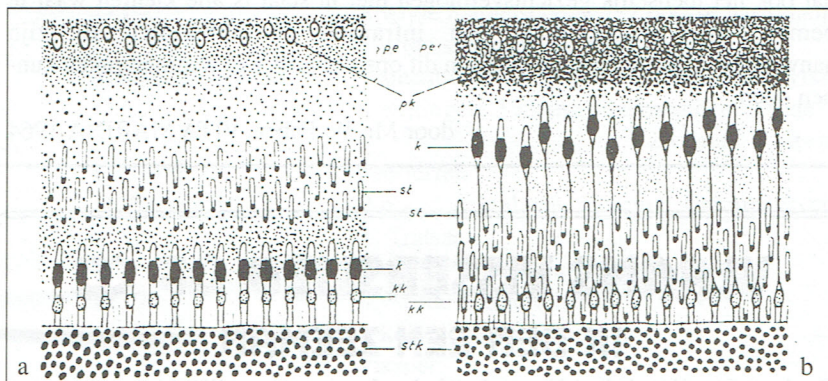
Afb. 1. a: pigment over de gehele cell geconcentreerd. b: pigment geconcentreerd. p-pigment, k-kern.
(Schematisch naar Wurmbach)

Bevinden zich verschillende kleurstoffen bijeen, dan ontstaan mengkleuren. Kleurverandering is dan weer een gevolg van de werking van de diverse kleurstoffen in de cellen. Deze kleuren heten in tegenstelling tot de structuurkleuren pigmentkleuren.

KLEURWAARNEMING

Kleuren zullen alleen dan betekenis hebben, wanneer ook de mogelijkheid tot waarneming ervan bestaat. Dit roept onmiddellijk de vraag op, of vissen kleuren kunnen zien. Proeven hebben geleerd, dat die vraag althans voor een aantal soorten bevestigend beantwoord moet worden.

Afb. 2. Bij heldere lichtinval (pijl) treden de staafjesdragende cellen terug (a), bij schemering de kegeldragende (b). pe-pigmentepitheel, pk-pigmentkernen, st-staafjes, k-kegeltjes, kk-kernen van kegeldragende cellen, stk-kernen van staafjesdragende cellen. (Schematisch naar von Frisch).

Gebleken is namelijk, dat deze vissen aan de hand van de kleur een voedselbakje kunnen uitzoeken. bovendien bezitten vele vissen de voor kleurwaarneming noodzakelijke zintuigcellen in het netvlies. Dit zijn de zogenaamde kegeltjes cellen in tegenstelling tot de staafjes cellen, welke uitsluitend bestemd zijn voor het waarnemen van licht en donker. Door de belichting van de kegeltjes, die de kleur waarnemen, heeft afhankelijk van de golflengte een chemisch proces plaats. Dit veroorzaakt een bepaalde prikkel, die tenslotte resulteert in het waarnemen van een kleur. Zie afbeelding 2 a en b. Voor het zien van kleuren is dus licht nodig. Het behoeft dan ook nauwelijks te verwonderen, dat de Afrikaanse grottendis - *Caecobarbus* sp. - die in grotten leeft waar ieder licht ontbreekt, zowel oogloos als kleurloos is. In het algemeen zullen kleuren minder goed waarneembaar zijn naarmate men dieper in het water komt. Daar wordt teveel licht teruggekaatst en geabsorbeerd. In het bijzonder geldt dit voor de diepzee, waar het onderscheiden van licht en donker van veel groter belang is. Het is trouwens ieder uit eigen waarneming bekend, dat eveneens bij schemering de

kleurenzin verloren gaat. Dan mislukt ook de dressuur met de voerbakjes. Deze mislukking is tevens een aanwijzing, dat het vinden van het juiste voerbakje niet geschiedt met behulp van andersoortige zintuigelijke waarneming, zoals b.v. met de reukzin.

Al moet men dus tot de conclusie komen, dat sommige vissoorten kleurenzin hebben, dit zegt nog niet welke kleuren zij kunnen waarnemen. Het is zelfs de vraag of vissen de kleuren op dezelfde wijze waarnemen als de mens. Hier is nog veel onduidelijk, maar het is goed erop te wijzen dat de natuurlijke neiging van de mens om de resultaten van eigen waarneming als het enige uitgangspunt te nemen, niet juist is. Dit is temeer duidelijk, wanneer men beseft dat ook het menselijk gezichtsvermogen niet in staat is alle kleuren waar te nemen. Men denke maar aan infrarood en ultraviolet. Er zijn aanwijzingen, dat sommige vissen in dit opzicht juist wel waarnemingen kunnen doen.

door Mr. W. Faber VITA MARINA 1964

VLAAMS VISSERSLIED OP CD

IK BEN EEN ZEEMAN

De heemkundige kring Heyst Leeft heeft zopas een CD uitgegeven met daarop zes nieuwe vissersliedjes. Het is de neerslag van het Festival van het Vlaamse Visserslied, dat op 15 augustus van dit jaar onder grote publieke belangstelling door de heemkring werd georganiseerd. Op dit festival kondigde Johnny Hoes aan de winnaar een CD te zullen schenken met daarop ondermeer het winnende lied. Naast het winnende lied «Ik ben 'N zeeman» van Will Andi bevat het schijfje nog vijf nieuwe vissersliedjes. Bij de selectie van de opgenomen nummers werd gezocht naar de typische meeslepende melodie die het visserslied zo herkenbaar maakt. De bedoeling van Heyst Leeft is het visserslied ook buiten Knokke-Heist beter bekend te maken, wat een promotie is voor dit muziekgenre en voor de badstad Heist waar het festival georganiseerd wordt. Naast het winnende nummer van Will Andi, zijn er nummers van De Brugse Strangers, Eddy Wally, De Melando's, Tina Rosita en Patrick Rommel op de CD vereeuwigd.

Het schijfje kost 249 fr. plus 100 fr. voor de verpakings- en verzendingskosten. Door storting van 349 fr. op rekening 473-0037191-01 van Heyst Leeft wordt de CD thuis toegestuurd.

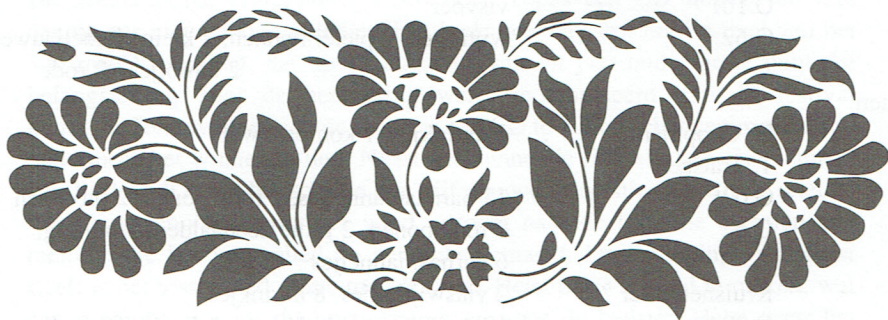
F. NEYTS

AANBRENG VAN ZEEBIOLOGISCH MATERIAAL

Periode van 3 oktober 1996 tot 15 december 1996

Datum	Schip / Persoon	Soort
3 okt.	O.29	5 heremietkreeften, 1 gladde gevlekte haai, 30 stevige strandschelpen, 1 Noordzeekrab
10	O.29 Jaak Remaut	2 grote zeenaalden 1 zeekeeft
12	O.62	1 kleine kabeljauw, 20 harnasmannetjes, 1 kleine pieterman, 6 slakdolven
	O.190	8 wijde mantelschelpen, 2 noorse hartschelpen, 1 grote spinkrab, 12 hondshaaitjes
13 ponen,	Hannes Coopman O.62	1 steenbolk, 3 steurgarnalen, 8 korenaarvissen 4 wijtingen, 3 kleine pietermannen, 2 rode 1 zeebaars, 1 pitvis
	O.23 H. Coopman	zeesterren 2 noordzeekrabben, 1 haring, 1 kompaskwal T. Tratsaert
14	O.369	2 dozijn wijde mantelschelpen
15	O.190	45 wijde mantelschelpen, 1 kolonie dodemansduim
	O.700	visvoer
	O.101	visvoer
17 ponen	O.62	wijtingen, 2 pietermannen, 2 kleine kabeljauwen, 2 tarbotjes, 2 rode
20	H. Coopman T. Tratsaert	3 harinkjes, 1 kompaskwal
22	O.62	15 harnasmannetjes, 2 rode ponen, 2 pitvissen
23	O.62	2 rode ponen, 2 grote zeenaalden, 1 wijting, 6 harnasmannetjes
24	Kruisnetvisser ? O.29	2 vlaswijtinkjes, 8 harinkjes 10 stevige strandschelpen, 1 heremietkreeft, 2 gladde gevlekte haaien, 2 tongen, 2 scharren, 5 kleine pietermannen, 4 rode ponen, 2 pitvissen, 6 grote zeenaalden
	O.62	2 grote zeenaalden, 6 harnasmannetjes, 2 pitvissen, 2 rode ponen
28	O.369	1 grijze trekkervis, 1 eetbare zee-appel, 1 ijszeester, 1 heremietkreeft
9 november	O.316	kopskelet van een zeezoogdier (nog nader te bepalen)
	O.100	visvoer
10	Aquariumclub	Japanse oesters, zakpijpen, sponsen en Iers mos

Datum	Schip / Persoon	Soort
15	O.190	1 zonnester, 2 wijde mantels
16	O.62	5 kleine kabeljauwen, 1 slakdolf
17	O.62	1 wijting, 1 kleine kabeljauw
	O.100	visvoer
5 december	O.23	visvoer
	O.100	visvoer
6	O.23	visvoer
7	O.23	visvoer
	F. Willaert via O.62	motor en koelgroep dienstig voor de aquaria
	O.190	4 zonnesterren, 2 tepelhorens
8	O.62	8 zeedonderpadden, 5 zeesterren, 12 kleine kabeljauwtjes, 1 wijting
9	O.190	1 cirkelvormige krab
10	O.369	silexstenen
	O.29	visvoer
11	O.29	visvoer
	O.101	visvoer
12	O.190	4 zonnesterren, 2 cirkelvormige krabbetjes
	O.23	20 harnasmantjes, 5 kleine kabeljauwtjes, 1 zeebaars, 10 slakdolven, 1 paling
	O.190	4 zonnesterren, 4 gewone zee-appels

**WE DANKEN HIERBIJ VAN HARTE EN OPRECHT
ALLE REDERS, SCHIPPERS,
BEMANNINGEN EN PARTICULIEREN VOOR HUN
ONBAATZUCHTIGE INZET VOOR HET
NOORDZEE-AQUARIUM.**

HIER ZINGT MEN OOSTENDS

Met de medewerking van de Zeewacht en in een produktie en arrangement van Serge Feys verscheen onlangs een nieuwe CD bij Que Passa Records QPCDOOIOI met Oostendse liedjes gezongen door Lucy Monti en Pette Sjieke (Gerard Dangreau). De CD begint met een medley van oude Oostendse liedjes zoals «*Leve de torre van Oostende, de Blompap, de Blinkmarchand, Viva Boma, enz.*» Vervolgens nog veertien Oostendse folklorelieiders waarvan Freddy Feys, Jo Deensen en Bert Gevaert de auteurs zijn.

De CD is te verkrijgen in het Aquarium tegen de prijs van 500 fr.

Hier zingt men Oostends

Pette Sjieke

Lucy Monti

EEN RECEPT VAN VLAM

(Vlaamse Agro-Marketing)

Gegarneerde zalmforel

Ingrediënten (voor 12 personen) :

1 grote zalmforel van ong. 4 kg., 6 liter court-bouillon, 1,5 liter visfumet, 60 gr. gelatineblaadjes

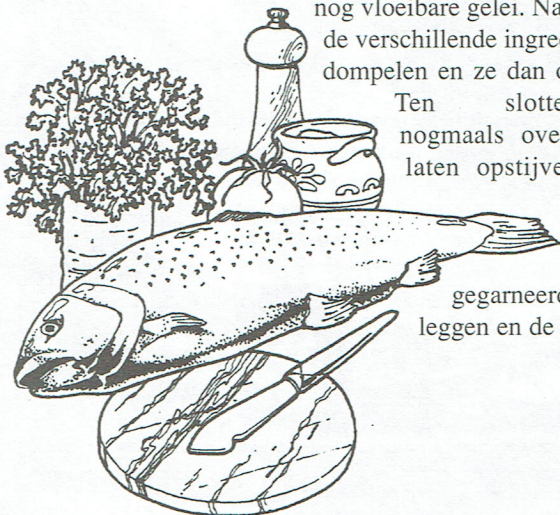
Voor de garnituur :

peterselie, bieslook, truffel, tomaat, eieren, komkommer, groen van prei, krulsla,...

Bereiding :

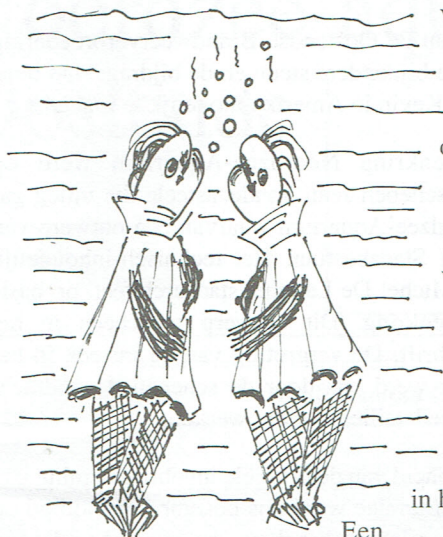
De zalmforel spoelen en leeghalen langs de buikzijde. Pocheren in 2 liter court-bouillon. De zalmforel uit het kooknat halen en laten afkoelen in 4 liter koude court-bouillon. de visgelei bereiden. De visfumet aan de kook brengen. Ondertussen de gelatineblaadjes laten weken in koud water en ze vervolgens bij de kokende fumet voegen. Roeren tot ze zijn opgelost en laten afkoelen tot de gelei bijna opstijft. De vis laten uitlekken op een rooster en voorzichtig het vel verwijderen. Overgieten met de nog vloeibare gelei. Naar hartelust garneren door de verschillende ingrediënten eerst in de gelei te dompelen en ze dan op de vis aan te brengen.

Ten slotte de zalmforel nogmaals overgieten met visgelei en laten opstijven in de koelkast. Een spiegel van visgelei maken op een schaal en laten opstijven. De gegarneerde zalmforel op de gelei leggen en de schaal verder versieren.

ZWEMMENDE TRAVESTIETEN

Menselijke hormonen veroorzaken geslachtswijzigingen bij vissen.

Vele wetenschappers zijn mannen. Vele mannen zijn als de dood om doetjes te worden. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat de ontdekking, amper twee jaar geleden, dat scheikundige stoffen in het leefmilieu de hormonen-balans van mannelijke vissen zo beïnvloedden dat ze vervrouwelijkten, een stroom van wetenschappelijk onderzoek op gang bracht.

Het vakblad *New Scientist* rapporteerde over een situatie waarin mannelijke voornen eieren in hun testes begonnen te ontwikkelen. Een verontrustende vaststelling.

Wetenschappers baseerden hun onderzoek op de hypothese dat het water besmet was geraakt met oestrogene afvalproducten van orale anticonceptiepillen. De vissen leefden namelijk vlak bij afvalwaterzuiveringsinstallaties. De pil bevat veel vrouwelijke geslachtshormonen. Blootstelling daaraan zou de voortplanting van de arme vissen ontregeld hebben.

De hypothese kon niet worden weerhouden. Onderzoekers vonden inderdaad drie oestrogene stoffen in het onderzochte water, maar vrouwen produceren twee daarvan (oestrone en 17betaoestradiol) op natuurlijke wijze, dus ook als ze de pil niet nemen. De hormonen kwamen via de urine in het afvalwater terecht. De nieuwe hypothese die nu wordt getest, is dat de stoffen door de waterzuivering biologisch gereactiveerd worden. Bij uitscheiding uit het lichaam worden ze namelijk door eiwitten geïnactiveerd. De chemische waterzuivering zou die inactieve teniet doen. Experimenten in laboratoria bevestigden het verband. Mannelijke vissen die werden blootgesteld aan dezelfde concentraties van de hormonen als in het «gezuiverde» water, produceerden vitellogenine : een eiwit uit de eierdooier.

ONS GAZETJE

1. Op 11 november 1996 overleed medelid Maurice Verhaeghe in de ouderdom van 74 jaar. Hij was de vereniging zeer genegen en nam ook herhaaldelijk deel aan onze activiteiten. Aan zijn echtgenote Emilienne Christiaen en familie bieden we ons oprecht medeleven aan in hun rouw.

2. Van Kevin Durie en de leden van de Oostendse Brandweerverbroedering ontvingen we een dankbrief voor de bijzondere steun en de bijdrage van onze vereniging om de behandeling van Kevin in Amerika mogelijk te maken.

3. Het bestuur van de Vriendenkring Noordzee-Aquarium werd op 2 december 1996 ontvangen door schepen Jean Vandecasteele die uitleg gaf over het vernieuwingsproject Noordzee-Aquarium waarvan een ontwerp van aanvraag werd opgesteld door het Stadsbestuur. Het technisch-inhoudelijk deel werd opgesteld door de heer Michel De Langhe, stadsarchitect, op basis van het ontwerp van de Vriendenkring. Dit ontwerp verscheen in het extra-nummer 1996 van ons tijdschrift. De vergroting van de insteek in het dok wordt niet overwogen. Verder werd ons door de schepen de opdracht gegeven de aquaria-infrastructuur gedetailleerd uit te werken.

4. Op 15 november 1996 ter gelegenheid van de officiële ingebruikneming van de nieuwe gebouwen van de firma Marelec werd ons bestuur uitgenodigd op de receptie. Verscheidene bestuursleden brachten er een bezoek aan Marelec die gespecialiseerd is in elektronische systemen voor de visserij.

5. Op 30 november 1996 werd in de oude vismijn te Zeebrugge thans «Seafront» voor de eerste keer een maritieme beurs georganiseerd. Het was er wel erg koud maar men kon toch scheepsantiek, scheepsmodellen, duiktroféeën, schelpenverzamelingen en vooral maritieme boeken bewonderen en aankopen. Volgend jaar wordt het herhaald.

6. Op 14 december 1996 werd te Middelkerke in zaal «De Tuin» Kerkstraat 10 een voordracht gehouden over de Oostendse walvisvaart in de 18e eeuw door dr. Jan Permentier (R.U.G.) Wie wil meer weten daarover schrijft naar de Vlaamse Vereniging voor de bestudering van de zeezoogdieren
voorzitter : Rob Asselberg Hoogheid 64 2659 Puurs - 052/30 15 41

7. Beste Vrienden, Uw lidmaatschap is de beste steun voor de vereniging. We rekenen op Uw trouw en danken U ervoor. Vergeet dus niet uw jaarlijkse bijdrage van 250 fr. te betalen aan één van de bestuursleden of in het Aquarium of door overschrijving met het in dit tijdschrift overschrijvingsformulier.